

4. fejezet

bevezető

Az előző fejezetben megismerkedtünk a fogyasztói optimalizálással. Megnéztük, hogy hogyan határozza meg a fogyasztó adott ízlésvilág, termékárak és jövedelem mellett, hogy mi lesz számára az optimális jószágkosár. Sőt, ezen felül azt is megnéztük, hogy a fogyasztó reagál a körülmények változására, és amennyiben valamelyik exogén adottság változik, akkor erre válaszul megváltoztatja az optimális jószágkosár összetételét, minden körülmények között arra törekedve, hogy a véges jövedelmét a lehető leghasznosabban használja föl.

Ezen az irányon fogunk tovább haladni ebben a fejezetben. Eddig az volt a vizsgálódásunk központja, hogy mi lesz, vagy hogyan változik az optimális jószágkosár, ha valamilyen feltételen – a jövedelmen, az egyik vagy a másik termék árán – változtatunk. Az optimális vagy haszonmaximalizáló jószágkosár tartalmazott valamennyi x és valamennyi y terméket, és ezek a mennyiségek csak az exogén adottságoktól függttek, úgy mint: a hasznossági függvénytől, amiket Cobb-Douglas esetben az α és β paraméterek írják le, a fogyasztó jövedelmétől, és az x , valamint az y termék árától. A keresleti függvény egy olyan függvény lesz, amely ezen változók egyikének ceteris paribus különböző értékeihez rendeli hozzá a vásárolni kívánt termékmennyiséget. Még ha az ízlések változásától eltekintünk is, és az α és β paramétereket rögzítettnek vesszük, akkor is marad 3 változónk és két termékünk, vagyis összesen 6 féle lehetséges keresleti függvényt tudunk fölírni. Ezen keresleti függvények mindegyike magára az adott fogyasztóra jellemző, ha úgy tetszik, fogyasztóról fogyasztóra változik: egyéni keresleti függvénynek nevezzük.

Az egyéni keresleti függvénynek az az előnye, hogy míg a fogyasztó ízlésvilága például közvetlenül nem megfigyelhető, addig a vásárlásai viszont nagyon is, így a kereslete sokkal hasznosabb, vagy legalábbis könnyebben elérhető információ az eladók számára, mint az ízlésvilága. Persze a termelőket még az egyes egyének keresleti függvényei sem igazán érdeklik külön-külön: ami számukra hasznos, az a termékeik összes fogyasztójának egyfajta összesített kereslete. Ez az a függvény, amilyennel a legelső fejezetben már foglalkoztunk. E fejezet végére tehát egészen az egyéni fogyasztókig visszavezetve érteni fogja, hogy egy keresleti függvény miért úgy néz ki, ahogy, miért úgy változik, ahogy.

Egy másik fontos felhasználási területe a keresleti függvényeknek az előrejelzés. A termelők ugyanis szeretnék tudni, hogy a fogyasztók hogyan reagálnak majd például arra, hogyha ők emelik a termékeik árát. Vagy ha az ország éppen gazdasági fellendülést él meg, és a fogyasztók jövedelme emelkedik. E fejezetben bevezetjük a rugalmasság fogalmát, ami éppen a fogyasztóknak a befolyásoló tényezőkre való reagálásának az erősségét, érzékenységét mutatja meg. A termelők tehát még ha nem is ismerik egyen-egyenként a fogyasztóikat, azt azért gondolhatják, hogy mindannyian haszonmaximalizálók, és alapján véve ugyanúgy működnek, ugyanúgy reagálnak az árak és a jövedelem jelentette stimulusokra, csak éppen különböző érzékenységgel.

A közgazdasági modelljeink egy fontos funkciója a megértés és magyarázat mellett az előrejelzés is! Mint korábban már említettem, a racionalitás, haszonmaximalizálás feltevése a fogyasztók oldalán csupán annyit jelent, hogy nem véletlenszerűen, hanem bizonyos fajta logikának engedelmességgel hozzák meg a döntéseiket, amely logikát megismerve ha nem is pontosan, de nagy vonalakban előre jelezhető lesz a viselkedésük.

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELEN TANANYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE